

Позиція АМКУ щодо деяких питань, пов'язаних із ліцензіями на ведення господарської діяльності

Відповідно до [пункту 5 частини 1 статті 1 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII](#) (далі — Закон № 222) ліцензія — право суб'єкта господарювання на провадження виду господарської діяльності або частини виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню.

[Статтю 7 Закону № 222](#) визначено перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Умовно кажучи, постачальник/виконавець не зможе виконати умови договору про закупівлю (поставити товар, надати послуги чи виконати роботи) належним чином, якщо в нього немає ліцензії на здійснення відповідної діяльності, яка ліцензується в обов'язковому порядку.

Можна зауважити, що з 19.05.2023, враховуючи припис [пункту 17 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників](#), передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 (далі — Особливості), під час укладення договору про закупівлю ліцензія не є обов'язковою для надання при укладенні договору. Проте, враховуючи положення [частини 3 статті 22 Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII](#) (далі — Закон), допустимим є витребування у складі пропозиції учасника такої ліцензії.

У цій статті ми надамо відповіді на деякі запитання щодо ліцензій для цілей публічних закупівель, спираючись на практику Комісії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель (далі — Комісія).

Щодо строку дії ліцензії, коли ліцензія містить кінцеву дату чинності, яка вже минула

Рішення Комісії від 14.12.2023 № 20180-р/пк-пз, закупівля № [UA-2023-11-03-010439-а](#).

Обставини розгляду скарги

За умовами закупівлі учасник у складі своєї пропозиції повинен надати копію чинної будівельної ліцензії (з додатками), що видана на ім'я учасника.

Учасник надав у складі своєї пропозиції ліцензію, у якій визначено строк дії з кінцевою датою до 07.10.2019. Замовник відхилив пропозицію такого учасника, зауважуючи, що його ліцензія не є дійсною, тим самим ним не виконано наведену вимогу замовника.

Позиція скаржника

Вважаючи рішення про відхилення своєї тендерної пропозиції неправомірним, скаржник просив Комісію зобов'язати замовника скасувати рішення про визначення конкурента переможцем. У своїх доводах скаржник зупинився на приписах [частини 12 статті 13](#) та [частини 6 статті 21 Закону № 222](#), згідно з якими ліцензія видається на необмежений строк. Ліцензії на провадження видів господарської діяльності, що на день набрання чинності цим Законом є чинними, продовжують діяти. Ліцензії на провадження видів господарської діяльності, зазначених у [статті 7 Закону № 222](#): види господарської діяльності яких звужені, підлягають переоформленню, що здійснюється органом ліцензування у триденний строк безкоштовно; які є чинними на день набрання чинності [цим Законом](#) та мали обмежений термін дії, є безстроковими й можуть бути, за заявою ліцензіата, переоформлені відповідним органом ліцензування безкоштовно у тижневий строк.

Позиція Комісії

Комісія, наводячи також положення [частини 12 статті 13](#) та [частини 6 статті 21 Закону № 222](#), наголосила, що замовник не довів та документально не підтвердив, що наведена вище ліцензія не є чинною. Тим самим дійшла висновку, що пропозиція скаржника була неправомірно відхилена замовником з наведеної вище підстави.

Коментар

Дійсно, враховуючи приписи норми [частини 6 статті 21 Закону № 222](#), ліцензії, які мали обмежений термін, автоматично стали безстроковими. [Законом № 222](#) не визначено обов'язку переоформлення таких ліцензій чи визначення ліцензій недійсними у разі непереоформлення.

Питання, яке стосується ліцензії електронної форми, що умовно не виокремлена окремим документом «ліцензія»

[Рішення Комісії від 05.06.2023 № 8009-р/пк-пз, закупівля № UA-2023-05-09-006862-а.](#)

Обставини розгляду скарги

За умовами закупівлі учасник у складі своєї пропозиції повинен надати копію ліцензії на провадження господарської діяльності, яка буде дійсною на весь період надання послуг з предмета закупівлі, тобто до 31.12.2023.

Учасник надав у складі своєї пропозиції витяг, чинний до 30.06.2023, що містить інформацію про ліцензію цього учасника, сформований органом, який видавав ліцензію. Замовник відхилив пропозицію такого учасника, зауважуючи, що термін дії витягу не відповідає вимогам тендерної документації.

Позиція скаржника

Вважаючи рішення про відхилення своєї тендерної пропозиції неправомірним, скаржник просив Комісію зобов'язати замовника скасувати рішення про визначення конкурента переможцем. Скаржник зазначає, що за [Законом № 222](#) паперовий бланк ліцензії єдиного зразка та ліцензії на вид господарської діяльності скаржника не видаються, а видаються лише витяги, які містять інформацію про здобувача ліцензії. Також скаржник наголошує, що відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання забезпечення](#)

провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану» від 18.03.2022 № 314 (далі — Постанова № 314) строки дії діючих строкових ліцензій та документів дозвільного характеру автоматично продовжуються на період воєнного стану та три місяці з дня його припинення чи скасування, а періодичні, чергові платежі за ними відстрочуються на строк, зазначений у цьому підпункті (крім строку дії ліцензій у сфері діяльності з організації та проведення азартних ігор та плати за такі ліцензії).

Позиція Комісії

Комісія, зупиняючись на положеннях пункту 24 частини 1 статті 7 та частини 6 статті 21 Закону № 222 та опрацювавши зміст наданого скаржником витягу, наголосила, що замовник не довів та документально не підтвердив, що надана ліцензія (витяг) не буде дійсною на весь період надання послуг з предмета закупівлі. Тим самим дійшла висновку, що пропозиція скаржника була неправомірно відхилена замовником з наведеної вище підстави.

Коментар

Відповідно до частини 11 статті 13 Закону № 222 ліцензія на провадження здобувачем ліцензії визначеного ним виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, оформлюється органом ліцензування в електронному вигляді (запис про рішення органу ліцензування щодо видачі ліцензії суб'єкту господарювання в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань) та відображається у виписці з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань, яка видається ліцензіату безоплатно, та підлягає обов'язковому оприлюдненню на порталі електронних сервісів у порядку, визначеному Міністерством юстиції України в Порядку надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань.

По суті, така ліцензія видається без якоїсь конкретної форми, тобто інформація без оформлення конкретного документа. Підтвердженням наявності такої ліцензії може бути витяг (як, наприклад, в обставинах за опрацьованим вище рішенням Комісії), постанова чи витяг із нею, на підставі якої видано ліцензію (наприклад, як щодо ліцензій на поставку електричної енергії, які видаються згідно з постановами НКРЕКП), відомості з ЄДР, відкриті відомості з відповідних реєстрів ліцензіатів тощо.

Щодо надання декларації про провадження господарської діяльності у сфері будівництва в період правового режиму воєнного стану як альтернативи

ліцензії

Рішення Комісії від 27.12.2023 № 20991-р/пк-пз, закупівля № [UA-2023-11-04-000291-а](#), що стосується третього питання.

Обставини розгляду скарги

За умовами закупівлі учасник у складі своєї пропозиції повинен надати копію ліцензії на діяльність з будівництва об'єктів, видану на ім'я учасника.

На виконання вимоги про усунення невідповідності учасник надав копію декларації про провадження господарської діяльності у сфері будівництва. Беручи до уваги положення [Постанови № 314](#), замовник визначив такого учасника переможцем торгів.

Позиція скаржника

Вважаючи рішення про визначення конкурента переможцем закупівлі, скаржник просив Комісію зобов'язати замовника скасувати рішення про визначення конкурента переможцем. Скаржник наголошує, що, оскільки у складі пропозиції надано декларацію та не надано ліцензії, переможець не виконав наведеної вище вимоги.

Позиція Комісії

Комісія, зупиняючись на положеннях [Постанови № 314](#) та беручи до уваги факт наявності в складі пропозиції учасника декларації, дійшла висновку про відсутність підстав для задоволення скарги в цій частині.

Коментар

У публікації на порталі RADNUK.COM.UA «[Ліцензування в будівництві та його декларативна альтернатива. Зміни під час дії воєнного стану](#)» розглянуто правові аспекти, зокрема за нормами [Постанови № 314](#), використання декларації про провадження господарської діяльності у сфері будівництва під час воєнного стану замість ліцензії. З опрацьованого рішення Комісії ми бачимо можливість використання такої альтернативи навіть за

наявності умов закупівлі, коли вимагається конкретно ліцензія.

Тож, якщо у замовника відсутні підстави для відхилення пропозиції учасника, визначені [пунктом 44 Особливостей](#), корисним буде для використання в роботі [взірець протоколу про визначення учасника переможцем та намір укласти договір](#) на порталі RADNUK.COM.UA.

Читайте також публікації:

[«Позиція АМКУ щодо використання строків у банківських днях»](#);

[«Формальні помилки vs 24 години на виправлення помилок»](#);

[«Тендерна документація у паперовому вигляді»](#).